

DE VERZIERDE ONTOOVERING VAN DE GRAVIN TRIFALDI,

Door de dolende Ridder

DON QUICHOT DE LA MANCHA,

En zijn Schildknaap

SANCHE PANCE.

POTS-SPEL.

Geſpeeld op de Amſterdamſche Schouwburg.

TE AMSTERDAM,
By de Erfgenamen van *Jacob Lescailje*, op den Middeldam, naaſt de Viſchmarkt. 1681.

VERTOONERS.

HARTOOG.

HARTOGIN.

DON QUICHOT DE LA MANCHA, *dolende Ridder.*

SANCHE PANCE, *zijn Schildknaap.*

DONNA RODRIGA, *oudſte Staatjuffer van de Hartogin.*

KOENRAAD, *Hofmeeſter van den Hartoog, daar na afbeelende Trifaldin, Schildknaap van de Gravin Trifaldi.*

BOUDEWYN, *Edelman van den Hartoog, daar na afbeeldende de Gravin Trifaldi.*

Mr. KLAAS, *Chirurgijn, Buurman van Don Quichot, daar na afbeeldende de Pijper.*

OLIVIER, *Kok, daar na afbeeldende de Tamboer.*

Vier Staatjuffers van de Gravin Trifaldi.

Vier gemaakte Wildemannen.

Eenige zwijgende Knechts van den Hartoog, en drie Pagies van de Gravin Trifaldi.

DE VERZIERDE ONTOOVERING.

EERSTE TOONEEL.

Mr. KLAAS, KOENRAAD, BOUDEWYN, OLIVIER.

Mr. KLAAS.

IK kom hier, afgeschikt van 't ouwe Jaco-
mijntje,
De Gouvernante van Quichot, en Anto-
nijntje,
Zijn Nicht, eens zien, of ik die ridderlijke
man,
Mijn naaste Buurheer, in dit landschap vinden kan.

KOENRAAD.

Die dolende is hier zelfs, men heeft u wel gewezen.

Mr. KLAAS.

Ik heb het eerste deel van zijn bedrijf gelezen,
Maar na my daar van dunkt zo hangenze 'er veel by,
Het geen wel mach geschiên in dicht of schildery.

KOENRAAD.

't Was gist'ren avond noch dat wy hem braaf bedrogen.
Deze Edelman verleyde, in vrouweschijn, zijne oogen,
Wanneer hy heeft vertoont zijn Dulcinêa, die
Kwansuys betoovert door Merlijn is, en voor wie,
Tot haar ontoovering, zich Sanche nu moet geven
Drie duizent en vijf hondert slagen.

Mr. KLAAS.

Netto?

KOENRAAD.

Even

Zo veel.

Mr. KLAAS.

Wel! wou hy 't doen?

KOENRAAD.

In 't eerst niet, maar zijn Heer
Bewoog hem, en mijn Heer den Hartoog noch te meer,
Om dat hy dezen Boer, 'k meen Schildknaap, dapper dreygde,
Hem aers geen Gouverneur te maken; Daar op neygde
Hy willig tot die straf, en zwoer het zou geschiên;
En zoje 'er wilt uw paerd van avond aan verzien,
'k Wedde ik dien Ridder weer wat wonders wijs zal maken.

Mr. KLAAS.

En viel 't dan anders uyt? zag hy dat in deez' zaken
Maar schelmery stak, wat zou jy dan tegen 't paerd
Wel zetten willen?

KOENRAAD.

'k Acht het hondert daalders waerd,
En zo ik het verlies ik zal twee hondert kroonen
Verbeuren. maar gy most u niet voor hem vertoonen,
Of anders was 't verbrust.

Mr. KLAAS.

Neen. 'k hou my onbekent.

KOENRAAD.

Beloofje dat?

Mr. KLAAS.

O ja.

BOUDEWYN.

'k Heb moed dat wy die vent
Tot d'Hartogins vermaak, uyt potsery, weêr zullen
Wat spelden op de mouw, en hem de kap gaan vullen.

KOEN-

KOENRAAD.

Het ſcheen zy giſt'ren ſchiep een groot behagen in
Ons doen.

BOUDEWYN.

z'Heeft my bedankt.

KOENRAAD.

My ook, en niet te min
Haakt zy weer na wat nieuws.

BOUDEWYN.

Ze is jong. 't is kort na 't trouwen,
Dies wil den Hartoog haar die luſt noch niet onthouwen.

KOENRAAD.

Heer Boudewijn pas op gelijk gy hebt gedaan,
En gy meê Kokje-maat.

OLIVIER.

Daar kom ik garen aan.

Mr. KLAAS.

'k Wou ook dit ſpel wel zien, zo 't mogelijk koſt wezen.

KOENRAAD.

Hoor, ik zal u vermomt gebruyken nevens dezen,
Zo gy maar zwijgen kunt.

Mr. KLAAS.

O deftig! als je wilt.

OLIVIER.

Wat zullen wy nu doen?

KOENRAAD.

Ik zal 't u beſt in ſtilt
Verhalen, de inhoud zal ik ginder u ontdekken.
Gy zult my voor Gravin, ik u voor Schildknaap ſtrekken.
Gy Pijper en Tamboer.

Mr. KLAAS.

Gaat dan ons wedſpel voort?

KOENRAAD.

Ja, daar 's mijn hand.

Mr. KLAAS.

Zie daar, mijn Heer, hou maar uw woord.

KOENRAAD *tegen Olivier.*

Verzoek den Hartoog, ſtil, dat hy, omtrent ten achten,
Hier in deez' tuin, ons met zijn vrienden wil verwachten.

OLIVIER.

Goet. Daar komt d'Hartogin.

II. TOONEEL.

HARTOGIN, KOENRAAD, Mr. KLAAS, BOUDEWYN.

HARTOGIN.

HOfmeeſter, hoe zal 't gaan?

KOENRAAD.

Als giſteren Mevrouw, 'k moet weer wat vreemds beſtaan.

HARTOGIN.

Nu rep u dan,

KOENRAAD.

Ik ga, en zal my luſtig reppen.
Kom volg, eer Sanche ons ziet.

III. TOONEEL.

HARTOGIN, RODRIGA, SANCHE.

HARTOGIN.

HIer kan ik adem ſcheppen.
't Is my in huys te heet, en hier is 't 's avonds koel.

RODRIGA.

Dat dunkt my dat ik ook al aan mijn hals gevoel.

SANCHE.

Dek toe de pot, dek toe. wat zou me zoo hovaerdig
Noch wezen, met het vel, dat geen bezien is waerdig:
't Is rompelig en geel.

RODRIGA.

Bekijk jou eygen huyt.

SANCHE.

Nou Bellefleur, meen ik het kwalijk, 'k ben een guyt.

RODRIGA.

Hoor, Schildknaap, vlegel, wat let jou op my te ſmalen?

SANCHE.

't Is maar om 't joks, is 't aars zo moet de droes my halen.

HARTOGIN.

Zacht, Donna, hy is al te goed van inborſt.

RODRIGA.

Hy!
Hy mocht de booze, daar is niet als ondeugd by.

HARTOGIN.

Stil. 't is al hoog genoeg. wilt die wat meer waardeeren,
Die ik als Gouverneur in 't kort meen te vereeren.

SANCHE.

Zie zo! wat zegje nou, dat ik een weetniet ben?

RODRIGA.

Gy bent de botſte gek die 'k op de waerelt ken.

HARTOGIN.

Nu zwijg Rodriga. Hoor, Heer Schildknaap, hebt gy heden
Uw ſchuld wat afgedaan?

SANCHE.

't Is pas een uur verleden
Dat ik op reekening my vijftig ſlagen gaf.

HARTOGIN.

Waar mee?

SANCHE.

Wel, met mijn hand.

HARTOGIN.

Dat is te zachten ſtraf.
Gy moſt u met een koorde, aan welker eynde een haakje
Gehecht was, geeſzelen, heel bloot.

SANCHE.

Dat 's geen vermaakje,
Al zagjes, met gemak, ik moet my zelfs niet doot
Gaan martelen. Mevrouw begrijpt het al te groot.
Ik zel mijn beſt doen, maar eerſt wat gedult. 'k heb even,
Vrouw Hartogin, eens aan mijn wijf een brief eſchreven.

HARTOGIN.

Gy zelfs?

SANCHE.

'k Wil zeggen, 'k heb die laten ſchrijven, van
Een vriend die wonderlijk mijn meening vatten kan.
En met mijn merk, een krul gelijk een ſlang, eteekent.
Om dat ik niet en ſchrijf, mijn wijf veur doot my reekent.

HARTOGIN.

Wat ſchrijfje al? laat eens zien, en lezen.

SANCHE.

Daar Mevrouw.

Hartogin de Brief lezende.

INdien ik dapper wierd gegeeſzelt, wijf, ik zou
Veur Ridder kunnen gaan, en zal 'k, na mijn behagen,
Nu Groveneur zijn, ik verkrijg het deur veel ſlagen.
Deez woorden, mijn Tereze, en kun jy niet verſtaan,
Maar namaals, als jy 't ziet, en zal 't jou niet ontgaan.
Nu is mijn wil dat jy in een karos zult rijden,
[*'t welk over een komt met mijn ſtaat,*] *die aan de zijden*
Elk met een ſpiegelglas, voor 't ſtuyven, op en neer
Zal kunnen ſchuyven. Ziet dat is 't dat ik begeer,

Vrouw

Vrouw Groveneurſche, want dat zelje in't kort al wezen.
'k Zende u een jagers kleed, dat groen is, 't geen veur dezen
Pleeg geel te zijn, 't is my deur d'Hartogin vereert;
Maak onze grooote Meyd daar af, na jy 't begeert,
Een rok en bovenlijf. Voorts, Don Quichot, mijn braven
En dapp'ren Heer, heeft zeer véel wonderlijke gaven,
Ik kom by hem niet eens in vreemdigheid te pas.
Omtrent een maand verleên, mijn lieve Huyſvrouw! was
Het juyſt dat wy in 't hol van Monte Sinos traden.
De wijze Toovenaar Merlijn heeft het geladen
Te wonderlijk op my, ik moet, en zal ook, wis,
Om Aaltje Louwris, [die nu Dulcinêa is,]
My zelfs een groot getal van harde ſlagen geven.
En dan word zy zo fix, als of zy van haar leven
Nooit letzel had gehad. Maar zeg dit niet aan Guurt,
Of Trijn: zy mochten daar om lacchen in de buurt,
Zwijg, tot ik in mijn Groveneurs plaats ben getreden,
Daar 'k veul van trekken zal: zy zeggen hier, dat heden
De nieuwe Groveneurs, of 't meeſte part, zo doen.
Als ik dat heb, en ik kan by mijn zelfs vermoen
Dat gy my noodig zijt, zo zal 'k u ſtraks ontbieden.
Maar 'k ſpot 'er toch niet meê, het kon wel haaſt geſchieden.
Ons Graauwtje vaart noch wel, en doet u groeten. 'k Zal
Hem niet verlaten, neen ik zeker, ſchoon ik al
Een Turkze Keyzer wierd, mijn Ezeltje, mijn Trouwe!
'k Blijf dankbaar veur zijn dienſt. Maar dit 's 'er noch, Mevrouwe
De Hartogin kuſt u de handen; doet zo weer,
En wenſcht haar duyzentmaal goên avond, of noch meer:
Want al dat wenſchen, wijf, en koſt geen duyzent ponden.
Ik heb zoôn beurs, als ik u eens heb t'huys gezonden,
Niet meer gevonden, maar bedroeft u daar niet in:
By 't nieuwe Grovement krijg ik vry meer gewin,
't Is nou, na 't ſpreekwoord, een goed hijlik kan 't betalen.
Hoewel dat eenige zeer op mijn welvaart ſmalen,

En zeggen dat ik noch mijn vingers eeten zal,
Het welk ik niet geloof, want anders was ik mal,
Of'k moſt het doen om dat my't luſte te gaan beed'len;
Maar'k hoop dat gy nu haaſt zult worden onder d'Eed'len,
Een vrouw der vrouwen, 'k wenſch het u van harten, en
Ik blijf uw trouwe Man, als ik uw dienaar ben.

S

HARTOGIN.
't Is wel. Gy kunt nu, als gy wilt, de Brief haaſt ſluyten.
Maar in twee dingen gaat gy Schildknaap u te buyten:
Gy ſchrijft dat mijn Heer Man u maakte Gouverneur
Om Dulcinêas wil, en dat gy lijd voor heur.
Dat is niet waar: gy hebt dit ampt van hem gekregen
Eer dat hy wiſt dat u aan haar iets lag gelegen;
Het ander is dat gy u wat te gierig toont.
Maak dat rechtvaerdigheid wat meerder by u woont,
Want een die gierig is kan niet rechtvaerdig wezen.

SANCHE.
Mevrouw, zo u de Brief, die gy nu hebt gelezen,
Niet aan en ſtaat, ſcheur hem aan duyzent ſtukken vry.
Maar als 'k een tweede ſchrijf zal ik 'er noch meer by
Gaan hangen.

HARTOGIN.
Neen, ze is wel. Maar d'Hartoog moet die mede
Eens deurzien.

SANCHE.
't Is zeer goed Mevrouw. ik ben te vrede.
Daar komt hy, met mijn Heer den Ridder Don Quichot,
Uyt Mancha van geboorte, en by veel volk voor zot
Geacht, maar die van my als dapper werd geprezen.

IV. TOO-

IV. TOONEEL.

HARTOGIN, HARTOOG, QUICHOT, RODRIGA, SANCHE,
En eenige van 's Hartoogs Dienaars.

HARTOGIN.

MYn Lief gelieve op mijn verzoek nu eens te lezen
In ſtilte dezen Brief, ze is laten ſchrijven van
De Schildknaap Sanche.

HARTOOG.

Hy is een verſtandig man,
Maar al te ſlof om voor betooverde te zorgen.

HARTOGIN *tegen de Hartoog ſtil.*

Verwacht wat ſnaaks.

HARTOOG *tegen de Hartogin ſtil.*

Ik weet....

HARTOGIN.

Daar ſteekt wat in verborgen.

QUICHOT *tegens Sanche.*

Mijn vriend, ik bid, doet doch wat meerder voor de deugd
Van Dulcinêa de Toboſa, die mijn vreugd,
Mijn luſt en leven is. ey! maak in weynig dagen
Dat zy komt uyt haar pijn. kaſty u wat met ſlagen,
'k Zal eeuwig dankbaar zijn. Vrouw Dulcinêa moet
U vallen om de hals, als gy die gunſt haar doet;
Zy zal 't gewillig doen, ik ken haar dankbaarheden.
En alsge u ſlaat moet gy uw bovenlijf ontkleden.

SANCHE.

'k Beloof u, als een knecht met eeren, waerde Heer,
Dat ik uw wil zal doen.

QUICHOT.

't Is al wat ik begeer.
Ey, ga eens wat alleen, en geef u hondert ſlagen.

SAN-

SANCHE.

'tIs noch te vroeg: mijn rug en kan 't niet al verdragen.

QUICHOT.

Ik bid 'er om.

SANCHE.

Flus, flus! 't komt my nu niet te pas.

HARTOOG *ſtil tegens de Hartogin, de Brief gelezen hebbende.*

Het is de uytſporigſte die 'k van mijn leven las.

Van binnen werd eenig gerucht gemaakt.

HARTOGIN.

Maar hoor, wat wil doch zijn dit tromm'len en trompetten?

SANCHE.

Hier 's weer wat veur de hand, wilt op die punten letten.

RODRIGA.

Hoor, wat een naar geluyd.

QUICHOT.

'tSchijnt hier voor my gewis
Iets uyt te voeren ſtaat, dat niet volbracht en is.

SANCHE.

Het naadert, och! waar zel ik nou mijn hielen bergen?
'k Trek haaze-ſchoenen aan. 'k moet u om hulp nu vergen,
Dat 'k by u ſchuylen mach; ô zoete Hartogin!
Want by het vrouwvolk ik het beſt verzekert bin,
Of ik kruyp Donna de Rodriga, zonder jokken,
Zo zy 't gedoogen wil, ſtraks onder hare rokken.

RODRIGA.

Weg gek, gy brengt my noch tot lacchen door uw vrees.

HARTOOG.

Wat drie verſchijnen daar?

QUICHOT.

Sta vaſt. wat willen deez'?

V. TOONEEL.

KOENRAAD *vermomt, nu de Schidknaap Trifaldin, met een lange witte baert.* Mr. KLAAS *vermomt, als een Pijper.* OLIVIER *ſpeelende op de Keteltrom, voor* KOENRAAD *tredende.* HARTOOG. HARTOGIN. QUICHOT, *vechtens vaerdig ſtaande.* RODRIGA. SANCHE *achter de Hartogin zich verſchuylende.*

TRIFALDIN *tegen de Hartoog.*

IK buyg me ootmoedig neêr voor uw Doorluchtigheden,
En ik verzoek....

HARTOOG *hem opheffende.*

Rijs op, wilt gy dat ik uw reden
Gehoor zal geven.

TRIFALDIN.

'tZal, met uw verlof geſchiên.

SANCHE.

Wie heeft zoôn vent ooit met zoôn langen baert eſien?

HARTOOG.

Spreek nu vry op.

TRIFALDIN.

Gy groote en hoog-gebooren Heere,
De naam is Trifaldin van hem, die nu heeft de eere
By u te ſpreken, met zijn langen witten baert.
Ik ben een Schildknaap, die dit breede ſcherpe zwaert
Ten dienſt draag voor een Vrouw, ja een Gravin, met namen
Gravinne Trifaldi, die oock haar niet zal ſchamen
De naam te voeren der bedroefde Jonkvrouw, en
Uyt welkers laſt ik hier aan u gezonden ben.
Voor eerſt zo wenſcht zy, tot haar groote trooſt, te weten
Of hier een Ridder in uw Hof is, die geheeten

Werd Don Quichottes de la Mancha, die zy moet
Hier vinden; waarom zy heel nucht'ren, en te voet
Heel van Kandaya komt. Is 't niet een zeldzaam wonder?
z' Heeft ſpijs noch drank gebruykt op weg, en dat zo, zonder
Ooit flaau te worden. 't Lijkt wel kracht van toovery!
Ze onthoud zich aan de poort van uw kaſteel, hier by,
Om van my te verſtaan wat ik nu heb vernomen,
En of zy mach by u in deze luſthof komen.

HARTOOG *tegen Quichot.*

Wat dunkt u, Heer Quichot?

QUICHOT.

Zijn Hoogheid die voldoe
De Schildknaap zijn verzoek. 'k zeg haar mijn byſtant toe.
Vrouw Dulcinêa blijv ſtaag de opperſte in mijn zinnen,
Maar, onder haar, om haar, wil ik alle and're minnen,
En dienſt doen waar ik kan, met deze lans en kling.

HARTOOG *tegen Trifaldin.*

Gebaerde Schildknaap. nu een week verleên ontfing
Ik hier in mijn kaſteel de tijding van Mevrouwe
Gravinne Trifaldi, tot mijn verdriet en rouwe.
Zeg dat zy herwaarts koom. haar zoeken is niet mis:
Dewijl die braven Held en Ridder by ons is,
Van welkers goeden aart zy niet heeft te verwachten
Als dienſt en onderſtant. Zy heeft my nu ook te achten
Voor hare vriendt. en wie en zou niet helpen? wie
Niet voorſtaan zulk een als Gravinne Trifaldi?

TRIFALDIN.

Met uw verlof, ga ik Mevrouw dan hier geleyden.

TRIFALDIN *vertrekt als hy gekomen is.*

VI. TOO-

VI. TOONEEL.

HARTOOG, HARTOGIN, QUICHOT, SANCHE, RODRIGA.

HARTOOG.

Doet zo.

QUICHOT.

Hier hoort gy nu, Heer Hartoog, wat verſcheyden
Uytwerking dat mijn naam, mijn deugd, en krachten door
De wereld doen.

HARTOOG.

't Is waar, gy zijt hier nau of 'k hoor
Met veel verwondering, dat zy haar onderwinden
Te voet te komen, om u in mijn Hof te vinden,
Als of 't in beevaard was.

QUICHOT.

Hier is 't, Heer, dat gy ziet
Of Ridders noodig in de wereld zijn, of niet.
Inzonderheid die de eer der Eedele Jonkvrouwen
Door haar manhaftigheid braaf weten op te houwen,
Hoewel zy doolen en omzwerven, door de zee
En wijd-gelegen landt, de faam draagt altijd mee
Haar lof, gelijk gy hoort. 't kon zijn ik nu beproefde
Mijn grootſte dapperheid.

HARTOGIN, *Trompetten en gerucht hoorende.*

Daar nadert de bedroefde.

SANCHE.

Zy zal geen hinder doen aan mijn Groverrement,
Zo 'k hoop?

HARTOGIN.

O neen.

RODRIGA.

Wat ben jy achterkouſig, vent,

SANCHE.

Ja vrouwen kunnen vaak een ſpaak in 't wiel ook ſteken.

Zwijg.

SANCHE.

'k Zal Trifaldas of Trikolas laten spreken,
Want op mijn moeders taal is dat al even waert,
Daar heet een staert een staert, en dit 's Gravin Driestaert.

VII. TOONEEL.

Mr. KLAAS *en* OLIVIER, *als voren, vermomt, voor afgaande, dan volgen* 4 STAAT-JUFFERS *van de* GRAVIN, *d'aangezichten met zwarte floerzen bedekt, daar na volgt* BOUDEWYN, *vertoonende de* GRAVIN TRIFALDI, *met een sleepende tabbaard met drie staerten, van drie* PAGIES *opgehouden, het aangezicht met floers bedekt, geleyt van* KOENRAAD, *nu de Schildknaap* TRIFALDIN, *en gaat tusschen de* 4 STAAT-JUFFERS *heenen, die twee en twee aan wederzijden afwijken.*

HARTOOG, HARTOGIN, QUICHOT, SANCHE, RODRIGA, *en eenige Knechts.*

GRAVIN *knielende voor den Hartoog.*

HAar Heerlijkheden my al te veel eer bewijzen.

HARTOOG.

Mevrouw 't gelieve u niet te buygen, maar te rijzen.

GRAVIN.

Met uw verlof, dewijl 't uw Hoogheit zo begeert.

HARTOGIN.

'k Bid uw' Genade my met deze gunst vereert,
En zet zich nevens my, op deze bank, te rusten.

De GRAVIN *gaat zitten, Sanche rondom haar loopende om haar te zien.*

SANCHE.

Haar in 't gezicht te zien zou zeker my wel lusten.

Wan-

Wanneer of 't lukken zal dat zy haar eens ontbloot?
En spreekt, want stom te zijn is 't naaste by de dood.
Ho, ho! ik hoor, het komt, en welkoom moet het wezen.

De GRAVIN *het aangezicht bedekt houdende.*

Gy machtig Heer, en gy voor schoonste Vrouw geprezen,
En wijze Omstaanders, 'k heb vertrouwen dat mijn klacht
Zal ingang vinden in uw harten, want ik acht
Dat die is machtig om het marmer te deurweken,
Om 't staal te meuken, en een diamant te breken.
Maar eer ik komen kan tot mijn bedroeft verhaal,
Wensch ik te weten, of hier in deez' Hof de praal
Der Ridders niet en is, doorluchtig in zijn leven,
Genaamt Heer Don Quichot la Mancha? en daar neven
Zijn Schildknaap Sanche?

SANCHE *schielijk voor de Gravin.*

Ja Mevrouw, hier is de man.
Die zijne Meester volgt, zo trouw als iemant kan.
Don Quichottissimo die ziet gy daar voor oogen.
Uw genadissimo parlissimo zal mogen,
En zeggen wat gy wilt, wy zijn promptissimo,
Servitorissimo.

QUICHOT *Sanche aan een zy stootende.*

Elk op zijn beurt. alzo
Ik werd gezocht van u Mevrouw, kunt gy my vinden.
Mijn dienst en krachten ik aan vrouwen wil verbinden,
Die ongelijk geschien. Het dolend Ridderschap
Leert my dat, als mijn plicht.

SANCHE.

'k Stel my daar ook veur schrap.

QUICHOT.

Ik ben die Don Quichot, tot uwe hulp gebooren.
Dies laat ons maar de reên van uwe droefheid hooren.

De GRAVIN *voor Quichot knielende.*

Ik werp my voor u neer, 'k omhels de beenen van
De zuyl der Ridderschap, dien nooit-verwonnen man,

O dapper dolende Groot-Ridder! overladen
Met Helden-deugden, en met deftige Oorlogs-daden!
Al wat van Amadis van Gaule, Beliaan,
Esplandiaan, en van meer and'ren is gedaan,
Is door uw daden al verduystert. O rechtschapen
Heer Sanche Panca, eer en glory der Schildknapen!
Gy zijt veel grooter door uw deugden, in mijn zin,
Als noch de baert is van mijn Schildknaap Trifaldin.
Gelukkig zijt gy, nu gy dienen meugt dien Ridder.
Houd my by hem doch een goed woordje, vriend! ik bid'er
U om, ô vroome Ziel! oprecht, en zeer getrouw.

SANCHE.

Sta op. Jou Servetveur, hoe jy my noemt, Mevrouw,
Ik zal wel zonder zulk een groote baert regeeren,
En met wat kaaler kin mijn Grovement beheeren.
Maar zeg voort wat jou deert, en deez' secoursen laat
De comportantie ons vertelt van uwe staat.

HARTOGIN.

Mevrouwe de Gravin gelieve voort te varen,
Zich rustende by my, om beter te openbaren
Wat dat haar herwaarts drijft. wy haken na 't begin,
En dan na 't eynd der zaak.

GRAVIN *nederzittende.*

'k Zal 't u verhalen: In
Het Rijk Kandaya, 't welk leyd tusschen Trapobante,
En de Zuyd-zee, twee mijl aan geens zy de Levante,
Daar woonde een Koningin, genaamt Maguncia,
Die Weduw-vrouw was van Vorst Arcipiela.
En uyt haar beyde was een Spruytje voortgekomen,
Antonomasia genaamt, die 'k heb genomen
In mijn bewaring, want zy was my toevertrouwt.
Dit jonge Wicht, omtrent ruym veertien jaren oudt,
Was wijs en deugdig, en het was een brave Deeren,
Zy lokte tot haar min een groot getal van Heeren,

Waar

Waar onder een was uyt haar Vaders Hof en Raad,
Die wel ſpeelde op de luyt, wel danſte, en, in der daad,
Een goed Poët was, ja, om aan de koſt te raken,
Zo 't nood deê, aardig werk van kouwetjes koſt maken.
Deez' deê veel loosheid om 't Princesje aan zijne zy
Te krijgen, maar 't was mis, ik was 'er altijd by,
Dies hy my 't aldereerſt moſt zoeken te bekooren.
Maar in 't begin was al zijn moeyte heel verlooren,
Op 't leſt verwon hy my, door zijn betoov'rend dicht,
Want een onnoozel hart wort door die zoetheit licht
Bekoort. Don Klavio kwam dus mijn gunſt te winnen,
En hy, in volle weeld, zijn Schoone te beminnen,
Tot dat men eyndelijk beſpeurde, dat 'er meer
Beſchikt was, als het wel betaamde, voor heur eer.
Wy alle drie verzet, beramen eerſt te maken
Een ſchrifje, tot een vaſt verband, in liefdens zaken,
Dan te verzoeken de Princes ten houw'lijk. 't Gaat
Zo voort, de Stadvoogt krijgt hier kennis van; de Raad
Beſluyt het jonge Schaap in gijzeling te zetten.
Voor haar, die meenden haar het trouwen te beletten.
Bezweekze in 't minſte niet, tot dat, op 't leſte, doe
Zy lang gezeten had, men 't houwelijk ſtont toe,
Hoewel met tegenzin van haar vergramde Moeder,
Die toen uytbarſte, en wierd hoe langer hoe verwoeder,
Tot datze als dol was, en een koortsje kwam 'er by,
Dat in het kort haar ſtelde in aller doode ry,
Waar op men haar begroef.

SANCHE.

Eerſt moſtze eſturven wezen.

OLIVIER.

Wis was zy dood. Wie heeft zijn leven ook gelezen
Dat men de luy begraaft eer zy geſtorven zijn.

SANCHE.

Zacht. graauwt zo niet, 't is wel. Maar, lieve doch! wat ſchijn

Van deugd had dit? haar kind en trouwde aan gene lekker,
Geen pagie of ſtalknecht, aan geen dronkaart, noch op-
trekker,
Maar aan een eerlijk Heer, van groote kaleteyt,
Dies ik zulk ſterven maar belacche als zottigheyd:
Miſſchien uyt deze trouw een Koning had geſprooten,
Of Keyzer, had haar twee het wachten niet verdrooten.
Al zoet. men moet zo haaſt niet wezen op zijn paerd.

QUICHOT.

Daar hebt gy groot gelijk, ô Sanche! my zo waerd,
Als ik een Ridder weet dat ooit zijn Schildknaap achte.
Maar van Mevrouwe de bedroefde ik noch verwachte
Het verdere verhaal, hoe het toen voort verging.

GRAVIN.

Doe volgde 't bitter na het zoet. Het is gering
Dat ik gezegt heb by het geen ik zal vertellen.
Wy gingen t'zamen om de doode te verzellen
Tot aan het graf, dat, na 't vaarwel voor 't leſt gezeyt,
Is toegedekt; pas was de ſteen daar op geleyt,
Of daar verſchijnt een reus op 't houte paerd gezeten:
't Was Malambruno, zo gy eerſt zijn naam wilt weten,
Die wreed is, en bekent voor Meeſter Toovenaar,
Welk om de welluſt der Gelieven, beyde haar
Betooverde op het graf, haar in een aap, de Vrijer
Staat als een Krokodil, in geel metaal, noch by 'er
Een tafeltje, houd in den inhoud, en waarom
Zy dus geſtraft zijn. Hy ſprak voort, zy blyven ſtom,
En ſtaag gevoeleloos, tot dat Manchego heden
Of morgen my beſtrijd; als die my heeft beſtreden,
Zal ik haar wederom ontoov'ren. Kort daar aan
Rukt hy zijn ſabel uyt, en houd my by hem ſtaan,
En wilde my, zo 't ſcheen, onthoofden, maar 'k bekoorde
Hem zo door mijn gebeên, dat hy my niet vermoorde.
Doch niet geheel beweegt door al mijn zoet gevley,
Ontbood hy al 't geſnor der Jofferen, en zey:

Gy zult 'er evenwel noch alle hier voor lijden.
'k Zal u niet dooden, maar ik zal u hart kastijden.
Wy voelden, na dat woordt, verand'ring in de huyt,
En in het aangezicht kwam hair en stoppels uyt.
Gelijk gy zien kunt.

De GRAVIN en JUFFERS *ontdekken alle haar aangezichten, vertoonende verscheyde koleur van lange baerden.*

SANCHE.

Dit's om kinders bang te maken.
Ziet, alderhande kleur van baerden! wel wat zaken!
Dit lijkt de meyd wel, die zo grooten baerd had, dat,
Als zy de trap op ging, zy op dezelve tradt,
Of 't ruyge wijf, dat in de spullen was te kijken.
By wat veur monsters zal ik deze best gelijken?

QUICHOT.

't Is wonderlijk voor my!

HARTOGIN.

En voor my ook niet min!

RODRIGA.

't Zijn bonte troniën, Mevrouw de Hartogin
Kijk haar zo sterk niet aan, zy mocht 'er van verschieten.

GRAVIN.

Dit is het loon, dat wy voor onze dienst genieten.
Help, Ridder, Don Quichot la Mancha! och, ik maak
Geen woorden meer, maar zwijm zo stijf, gelijk een staak.

De Gravin kwansuys zwymende.

SANCHE.

Wat eek, of brandend doek haar voor de neus ehouwen.
Hoe sta jy zo? sla mee hand aan, jy baert-Juffrouwen.
Ik heb mijn leven van zulk toov'ren niet gehoort.
Wel Mallenbruy jy brengt al vreemde kuuren voort.
Kost jy geen and're straf bedenken voor deez' kwanten,
'k Meen vrouwluy, als haar kleur van baerden aan te planten?

Veel liever 't tipje van de neus haar of esneen.
Maar waarom blijven zy noch al zo ruyg? ik meen,
Was hier de Scheerezijn uyt onze buurt, geheeten
Magister Klaas, 'k geloof hy zoud 'er raad toe weten
Om te fraseeren dit Gejuffert, glad, en wel.

Mr. KLAAS *zich verspreekende.*

Hier is....

TRIFALDIN *tegen Mr. Klaas, aan een zy.*

Zwijg jy, of jy verbruyd het heele spel.

SANCHE.

Zijn daar geen Scharrebiers op 't Eyland van Kandyen?

I. JUFFER.

Geschooren zijnde, wast het ruyger. Maar wy lijen
Noch meerder smart, elk leyt daar op een heete plaat,
't Blijft echter ruyg. indien deez' Ridder nu geen raad
Door zijne hulp verschaft, zo moeten wy al t'zamen
Gebaert in 't graf.

QUICHOT.

Ik zweer, dat ik, na het betamen
Van mijne Ridderschap u helpen zal, of eer
Uytrukken deze baert.

2. JUFFER.

Wy danken u, mijn Heer.
Dit zal ons deze rouw volkomen af doen leggen.

SANCHE.

Hoe! ben jy in de rouw? wel, wat is dit te zeggen?
Rouwt rood en geel ook meê, met dit gekwik en zwier?

3. JUFFER.

Lands wijs lands eer. 't is de Kandayersche manier.

SANCHE.

Maar hoe kom jy zo fix mijn moeders taal te spreken?

4. JUFFER.

Wy kunnender wel tienderleye.

SANCHE.

Selleweeken.

Zo

Zo hoor ik kom jy luy van alle markten weer.
Blijft hier. 'k ga by jou t'ſchool, op dat ik noch wat leer.

QUICHOT *tegen de Gravin.*

Hoe is 't Gravin? grijp moed.

De GRAVIN *oprijzende, en by de Hartogin zitten gaande.*

Heer Ridder, uwe woorden
Die wy zo ſtraks uyt u, met zulk een errenſt, hoorden,
Verkwikken my. ik bid wilt tot mijn hulp u ſpoên.

QUICHOT.

Zeer garen, brave Vrouw! zeg maar wat ik moet doen.

GRAVIN.

Met mijn verloſſing is het nu aldus gelegen:
Van hier tot aan ons Rijk zijn zeer veel ommewegen,
En 't valt een lange reys, als gy die doet te landt,
Of zee, maar 'k heb belooft uw vyand, als 'k u vandt,
Een teeken hem te doen; hy, om my toe te zenden
Een houte paerd, dat gy kunt draeijen, keeren, wenden,
En mennen na uw zin, door kracht van toovery;
Het is het zelve paerd van Magalone, zy
Reê daar mee door de lucht met hare liefſte Peter.
En dit vliegt als een kraay, ik weet altoos niet beter,
Of in een uur of twee wint men daar mee meer tijd,
Dan of men hier te land twee heele maanden rijd.
Om uwe brave daân, ô Ridder! wort het heden
Noch hier gebracht, na zijn belofte. mijn gebeden
Zijn nu, dat gy, met uw vermaarde Schildknaap, doet
Voor my de reys.

QUICHOT.

Om u dede ik die wel te voet.

SANCHE.

Hoe is dit paerdjes naam? miſſchien dat ik het kenne.

GRAVIN.

Die vlugge Vlieger is geheeten Klavilenne.

SANCHE.

Ho, Kalvinelle! 'k heb geen kennis aan die kwant.
Ik ken mijn graauwtje, en Don Quichot zijn Ronzinant,
Die 'k echter tegen dat niet graag zou willen ruylen.
Maar hier moet, na my dunkt, wat potzery in ſchuylen.
Geloof jy, Heer, dat zulks geſchieden kan?

QUICHOT.

Gewis,
Nu 't door beſtiering van een Toovermeeſter is.

SANCHE.

Is 't zo! dan denk ik op dat paerdje niet te vliegen.
Neen, in die malle ſlaap en zel men my niet wiegen,
'k Zel, midd'lerwijl, dat Don Quichot die reys neemt aan,
Om Dulcinêas wil my blond en blaauw gaan ſlaan.
Begin het ook niet, Heer, denk aan de zeven wieken,
Die meulens, ô!

QUICHOT.

Zeg zo veel reuzen.

SANCHE.

By mijn zieken,
't Was my vergeten. waren 't poppetjes, ik zag
Als Overwinnaar u weerkeeren uyt de ſlag.

QUICHOT.

De Toovenaars zijn mijn vyanden, meer als z' uw',, zijn,
Zo my een leeuw ontziet, zou Malambruin niet ſchuw,, zijn?
Stelt, als mijn Schildknaap, u eens braaf in uw poſtuur,
Gy dient geen Ridder van de droevige figuur,
Maar gy zult hooren, op mijn overwinning, ſchreeuwen:
Lang leef de temmer van de reus als van de leeuwen.
'k Verzeker u van 't lijf.

SANCHE.

Die borg gevalt my niet.
Ik acht 'et dolligheid wat dus te paerd geſchiet.

HAR-

HARTOOG.

Hoe, Sanche, gy moet mee, of anders uwe zaken
Die zullen.... 'k zweer.

SANCHE.

Of jy my Groveneur wilt maken,
En dat ik onderweeg den hals breek, eer ik keer,
Ik ben veel liever nooit geen Groveneur, mijn Heer.

HARTOOG.

Die zaak en lijd geen last; want wil deez' reus beslechten
Iets met uw Heer, en heeft hy lust hem te bevechten,
Hy moet dan maken dat hy ook wel overkom.

SANCHE.

Daar nu al zijnde, hoe kom ik dan wederom?

HARTOOG.

Wel, met dat zelve paerd.

SANCHE.

Ik zel me 'er op bedenken.

GRAVIN.

Moet ik in tranen, door mijn droefheid, dan verdrenken?
Nu dat een Schildknaap my zo wreed is, dat hy niet
Het minste doen wil, om te weeren mijn vetdriet.

QUICHOT.

Vertroost u, goede Vrouw, ik hoop hem te bewegen.
Hoor, Sanche, 'k bid u, laat haar Hoogheid niet verlegen,
Ik zal noch deze dag verbeyden met de straf
Die je aangenomen hebt.

SANCHE.

Dat 's niet, maar sloeg jy af
De helft van het getal, en minderde de slagen,
Dan zou ik noch misschien deez' reys met u gaan wagen.

QUICHOT.

Hoe! dit ſtaat niet aan my, verzoek dit aan Merlijn,
Is hy 'er mee vernoegt, ik zal te vreden zijn.
Maar gy zijt in dit deel een onverſtandig ventje.
Ik zweer u by mijn....

SANCHE.

Zacht, en maakt geen reddementje.
Kom, kom, om dat jy 't bent, en d'Hartoog het graag zag,
En dat ik de Gravin zo niet zien huylen mach,
Wil daar mee al het hair van haar ſchoon aanzicht wijken,
'k Zal 't doen, zo 't doenlijk is. maar eerſt het paerdje kijken.

QUICHOT.

Als maar die groote Reus my 't avontuur vertrouwt,
En my het paardje om te vliegen niet onthouwt.
Dat is mijn meeſte vrees, dat hy voor my zal vreezen.

SANCHE.

Stil. 'k zie daar groene luy. wat of 't hier mee zal wezen?

VIII. TOO-

VIII. TOONEEL.

Vier WILDEN *komen in de thuyn, brengende een houte paerd.*

HARTOOG, HARTOGIN, GRAVIN, TRIFALDIN, RODRIGA, QUICHOT, SANCHE, 1, 2, 3, 4, STAAT-JUFFERS, Mr. KLAAS, OLIVIER, *en Knechts.*

WILDEMAN.

DIe hert heeft klim hier op.

QUICHOT.

Ik my zo moedig ken.

SANCHE.

Ik niet, dewijl dat ik geen dolend Ridder ben.

WILDEMAN.

De Schildkaap moet zijn Heer in 't reyzen niet verlaten,
Maar zitten achter hem.

HARTOGIN *tegen Sanche.*

Nu, nu, laat u bepraten.

WILDEMAN.

Reus Malambruno zweert u beyde, dat geen kwaad
U deeren zal. en als het paerd eens brieſcht, zo gaat
Daar af, dat 's dan de plaats, vreeſt daar met hem te ſtrijden.

QUICHOT.

Deez' ſterken arm zal my van zijn geweld bevrijden.

WILDEMAN.

Het luyſtert zeer wel na de toom, en 't draayt gezwint.
Maar gy moet beyde, voor het duyſ'len, zijn geblint.

De WILDEN *nemen haar afſcheyd met een dans.*

IX. TOONEEL.

HARTOOG, HARTOGIN, GRAVIN, QUICHOT, SANCHE, TRIFALDIN, RODRIGA, STAAT-JUFFERS, Mr. KLAAS, OLIVIER, *en Knechts.*

GRAVIN.

O Groote Ridder, Don Quichot, het is waarachtig
Dat dit het paerd is: want ik ben nu wel gedachtig
Dat Malambruin my zey: wanneer gy krijgt dit paerd,
Zo zult gy voelen meer vergrooting aan uw baerd;
'k Bevind dit, en bezweer u heden by die haeren,
Dat gy geen moeyte wilt tot mijn verlossing sparen:
Maar datge uw best wilt doen, op datge ons altemaal,
Die nu als schapen zijn zo ruyg, weer maakt zo kaal
Als apen. Wilt nu met uw Schildknaap onderwinden
Om op te zitten.

QUICHOT *klimmende op 't houte paerd.*

'k Zal, en niet eens spooren binden
Aan mijne laerzen, om het paerd te pressen voort.

SANCHE.

Ik niet.

QUICHOT.

Wel Sanche, hoe! herroep jy nu uw woord?

SANCHE.

't Heugt jou noch, Heer, doen 't Marri Tornes zo verknolde,
En my, doen 't kramers rot my op en neder solde,
Dan 'k vrees dat ons dees reys noch langer heugen zal,
't En zy ik daar van sterf, dan heugt my niemendal.
Maar 'k wou mijn leven noch zo haast niet graag ontbeeren,
Of 'k most als Lazarus van Tormus straks verkeeren
In een tonijn, en onder 't water noch gebiên.

GRA-

GRAVIN.

Geloof my Sanche, u zal in 't minst geen leed geschiên.

SANCHE.

Hoor, zo ik anders niet dit werk te recht kan brengen,
Als met te rijen door de lucht, 'k wil wel gehengen
Dat Don Quichot vry neem een and're Schildknaap aan.
Van 't vliegen hou ik niet, ik hou veel meer van 't gaan,
Of op mijn graauwtje te marseeren. En wat zouden
De luy al zeggen? in de plaats zy my vertrouden,
Een eyland of een stad? het is een lichte vent,
Die, als een veugel, hoog te vliegen is gewent;
Ook is Kandalia zo ver van hier gelegen,
Dat ik 't weerkomen zou vergeten. 'k ben genegen
Met hert en ziel, dat zeg ik zeker, vrinden, om
Te helpen dit geslacht, maar hier 's periculum
In moria. 'k blijf hier, behoudens uwe gracy:
Houdt noch uw baerden wat, het geeft een brave stacy
Aan kaale kinnetjes. zo licht verlaat ik niet
De eer die me in 't Hof door mijn Heer Hartoog staag geschiet.

HARTOOG.

Uw eyland, Sanche, staat te vast om weg te loopen,
Gelijk mijn Hof meê doet. 'k wil van u zo veel hoopen,
Dat gy niet weyg'ren zult 't geen ik op u begeer,
't Welk is: dat gy nu straks zult reyzen, en niet meer
Eysch ik, hier voor zult gy de heerschappy bekomen
Van 't heel Gouvernement. nu, sa, wat doet u schroomen?
Neem voort een kort beraad, of anderzins versteek
Ik u van uw gezag. hoe wilt gy? lustig, spreek.

SANCHE.

Ik ben een armen bloedt, een Schildknaap van een Ridder,
Die goed is, en jy ook: Maar lieve Heer, ik sidder
Daar veur, wanneer ik denk om deze zware tocht.
Ik wou dat Mallenbruy ons haast weer herwaarts brocht.

Laat

Laat zien, het paerdje ſtaat vry mak, 't en zal niet ſmijten,
't Maakt geen ſtampadoos, noch 't zal niemant ook licht
bijten.
Indien 't gelt kakken koſt, ik hield het lieſt op ſtal
By graauwtje; nu my dunkt dat ik het wagen zal,
Heer Hartoog, zo jy jou beloften houd.

HARTOOG.

Met reden.
Gewiſſelijk.

SANCHE.

Wel aan, ik ben 'er mee te vreden,
Met dit beding dat na mijn ezel werd gezien,
En na mijn Meeſters paerd.

HARTOOG.

't Zal yder dag geſchien.

SANCHE.

Dan fiat, ik zal 't doen, nu jy 't zo goet kunt vinden.
Nu blind mijn Heer, ik volg. wilt nu mijn oogen blinden.
Daar mee hadie genacht.

SANCHE *klimt geblint achter Quichot op 't houte paerd.*

QUICHOT.

Wel vriend, hoe beef je zo?
Zit vaſt.

SANCHE.

Dat denk ik wel, dit reyzen is byloo
Geen kinderwerk.

QUICHOT.

Wilt u maar dicht aan my vervoegen.

SANCHE.

Ik doe 't, om u en al 't gezelſchap te vernoegen.
Maar.... 't is zo ſcherp van rug.

QUICHOT.

Dat dunkt my ook. doch zet
U eens op zy ter neer.

SAN-

SANCHE.

Goet. Mach ik altemet
De doek niet zagjes wat oplichten?

HARTOOG.

Neen, by leven
Noch ſterven niet: dat zou u zulken duysling geven,
Dat gy zoud ſtuyven als een kaatsbal uyt de lucht.

SANCHE.

Mijn Heer, ik zel jou wel vaſt houwen.

QUICHOT.

Hoe, jy zucht
Zo zwaar, als of jy op de leer ſtont om te hangen.

SANCHE.

't Scheelt weynig. mach ik dan van u die gunſt ontfangen,
Datje een gebeedje met malkander veur ons doet?

HARTOGIN.

Ja, vroome Ridders, en wy willen dat gy groet
Antonomaſia, beneffens haar beminde.

QUICHOT.

Wy zullen 't doen.

SANCHE.

Maar Heer, behoeven wy twee blinde
Geen ſpijs noch drank op reys? had ik een fles met wijn.

HARTOOG *tegen een Knecht.*

Loop haal....

QUICHOT.

Heer Hartoog, 't zal niet eens van noode zijn:
Eer dat hy weerkomt zijn wy licht al halver wegen.

SANCHE.

Hoe! is 't zo ſpoedig met ons reyzen nu gelegen?
Dan hoeft het niet, ik vaſt noch wel een heelen dag,
Als ik daar na mijn ſcha hier weer inhalen mach.

HARTOOG.

Ja, wel vierdubbelt.

SANCHE.

Wel, 'k zal my dan nederzetten,
En my beveelen aan Krijn Stoffels van Loretten.
Steek af, mijn Heer, en roer de toom, zo gaanwe om hoog.

HARTOOG.

Vaar wel. Zy vliegen als een pijl gaat van een boog.

SANCHE.

Hoe! roepen deze luy dat wy zo hoog al vliegen,
En w' hooren heur zo wel?

QUICHOT.

Laat ons ons niet bedriegen
O Sanche! 't schijnt nu zo. En zeker Klavilen
Gaat alzo zacht als ik een dier ter waereld ken.
De Reus zal ons gewis gemakk'lijk overvoeren.
Zit gy maar stil. wilt met geen hand aan de oogen roeren.
Want na 'k bespeur gaan wy gewislijk voor de wind.

Een van de Knechts met een blaasbalk blazende.

SANCHE.

Jy hebt gelijk Heer, aan mijne eene zy bevind
Ik groote tocht, als of een blaasbalk my komt koelen.

QUICHOT.

Zo is 't, ik kan het aan mijn ooren ook wel voelen.
Wy zijn nu al geraakt ter plaats daar d'hagel, en
De sneeuw gevormt word, en de donder, dat ik ken
Voor 't tweede deel der lucht, in 't darde deel genaken
Wy aan des blixems oort.

SANCHE.

Dat we ons dan niet en maken
Te dicht aan zulk een vier. rijd wat voorzichtig, Heer.

QUI-

QUICHOT.

Ik zal mijn best doen, en zo mennen, om niet meer
Te rijzen.

Een ander Knecht met gebrand werk voor haar oogen zwierende.

SANCHE.

Doet zo. au! wat komt daar aan mijn wangen?
Zo wy by 't vyer niet zijn zo wil 'k my laten hangen:

SANCHE.

Ik mis mijn halve baerd al door de hette.

QUICHOT.

Zacht,
't Elementaris vier toont ook aan my zijn kracht.

SANCHE.

't Selementaris vier most my niet meer zo branden.

QUICHOT.

Heb wat gedult: want ons verlossing is voor handen.
'k Meen dat wy nu al haast zijn op de hoogte van
Het land Kandaye.

SANCHE.

Hoe is 't mogelijk! Heer, 't en kan
Geen uur geleden zijn doe wy de reys begonden.

QUICHOT.

Wel, of wy nu in een kwartier het land al vonden,
't Zou my geen wonder doen: want al dit spoên komt by
Het weer alleen niet toe, maar meest by toovery.

Hier werd van de KNECHTS *een lans opgerecht, waar aan hangt een groote beschreven brief. de* GRAVIN *en* STAAT-JUFFEREN *doen haar baerden af, en vallen kwansuys met de* HARTOOG, HARTOGIN, RODRIGA, *en d'andere door toovery in slaap.*

SANCHE.

Dat 's waar ook. bloemerhart, ik droomde. maar die
schoone
Mevrouwe Magallan, 'k wil zeggen Magallone,

Zat niet gemakk'lijk op dit paerdje, na ik meen:
Want het heeft weynig vleys, en 't is vry ſcherp van been.
Maar hoor, wat 's dit? och, help, 't is blixem, en 't is donder!

De KNECHTS *ſteken eenige klappers en vierwerk aan, waar door* SANCHE *van verbaaſtheid met* QUICHOT *van't houte paerdje vallen, 't geen de* KNECHTS, *als zy leggen, weg brengen.*

QUICHOT.

Vrouw Dulcinêa, lief, gedenkt.

SANCHE.

Help, ik leg onder.
Waar zijn we, Heer?

QUICHOT *oprijzende, en de doek afdoende van de oogen.*

Wat 's dit! ik ſta 'er van verbaaſt.
Wy zijn in 't Hof weer van den Hartoog.

SANCHE *ook de doek afdoende.*

Ey! jy raaſt.
Hoe kan dat mooglijk zijn! waar is het paardje heenen?

QUICHOT.

Na ik bevroeden kan deur toovery verdweenen.

SANCHE.

Maar vlogen wy daar meê niet helder deur de lucht?

QUICHOT.

Hoe! twijffel jy noch?

SANCHE.

Ja, 't ſchijnt wonderwerk of klucht,
't Geen ik gelooven moet.

QUICHOT.

Dat ons den Hemel ſpaarde,
Komt door mijn moedigheid.

SANCHE.

Wat volk leyt hier ter aarde.

QUI-

QUICHOT.

Laat ruſten. Gaan wy zien wat ginder aan die lans
Geſchreven ſtaat.

SANCHE.

Wat is 't, Latijn, of is het Frans?
Of zou 't Kandayers zijn? zeg wat het doch wil wezen?

QUICHOT.

Neen, 't is onze eygen taal. my dunkt ik kan het lezen.

QUICHOT *leeſt 't geen aan de lans geſchreven hangt.*

De zeer vermaarde en hoog-beroemde Man vol moed,
De Ridder Don Quichot la Mancha, die voldoet
Door zijne moedigheid in zijne reys te aanvaerden,
Met een van 't licht geſpan der ſnel-vliegend paerden,
Reus Malambruno, dies hy nu dien kloeken Held
Weer t' huys zend, om dat hy volkomen heeft herſteld,
Uyt deugde en dapperheid, Gravin Trifaldis weezen,
Zo dat zy heden is gelijk zy was voor dezen;
Hy houdt zich voor deez tijd volkomentlijk voldaan.
De baerden zijn van al de Juffers afgegaan,
Waar door zy voor het volk haar hoeven niet te ſchamen,
Don Klavio en zijn Beminde zijn te zamen
Gezont gelijk voor heen, en als 't geſchieden zal,
Dat Sanche Pances rug zich ſtelt voor ſlagen pal,
En zijne plichten haaſt voldoet, nu voorgenomen,
Zo zal het ander haaſt tot zijn volmaaktheid komen,
Te weten: Dat de Duyf, de witte Tortelduyf,
Die op haar hooft draagt een bedroefde zwarte kuyf,
Zal ſtraks ontſlagen zijn van alle kwade gieren,
En bly in de armen van haren trouwen Minnaar zwieren.
Alzo is het als nu beſloten, 't zal zo zijn,
Door de beſtiering van den wijzen Heer Merlijn,
Den Meeſter Toovenaar van veele Toovenaren.
Stel u geruſt, voldoe uw ſchult, en wilt welvaren.

QUICHOT, *na 't lezen van 't schrift, tegen Sanche.*

Versta jy wel dat dit van Dulcinêa melt?
Dat is die Tortelduyf. 'k bid datje u haast weer stelt
Gereet, om af te doen 't geen jy hebt aangenomen.

SANCHE.

Wacht, wacht, mijn Heer, laat my eerst tot bedaren komen.
Wy komen van de reys eerst t'huys, en straks aan 't slaan?

QUICHOT.

Lees slechts de woorden die hier op geschreven staan.

SANCHE.

Dat weet jy wel, dat ik noch lezen kan noch schrijven.
Maar deze ontwaken. zie hoe zy haar oogen vrijven.

HARTOOG, HARTOGIN, *en al de andere kwansuys bekomende.*

HARTOOG.

Wat 's dit! waar ben ik hier?

HARTOGIN.

Dus op der aarde, in slaap!

RODRIGA.

En ik zo nuchteren, of ik noch vaak had, gaap.

GRAVIN.

Hoe! ik zo glad van vel?

4. JUFFER.

O wonderlijke dingen!

1. JUFFER.

Geen baert meer! 'k zou van vreugd wel helder op gaan zingen.

De GRAVIN *met de* JUFFERS *voor de voeten van Quichot.*

GRAVIN.

Kom, danken wy deez' Heer, en knielen zaam ter aard:
Grootmoedig Ridder, ziet ons alle, zonder baard,
Omhelzen uwe kniên, en kussen uwe voeten.

QUI-

QUICHOT.

Rijs op. ey!

Al de vier JUFFERS *rondom Sanche.*

2. JUFFER.

U, ô Sanche, u, trouwe Schildknaap! moeten
Wy altijd dankbaar zijn.

SANCHE.

Dank my niet, mooye meyd!
Maar Mallenbruy, en Don Quichot zijn moedigheid.

HARTOOG.

O groote ontoovering! wie kwam ooit zulks te hooren?

SANCHE.

Mijn Heer, geloof jy uw gezicht noch en uw ooren?
Zo lees dit ſchrift eens, maar veeg eerſt uw oogen of.

HARTOOG.

Wat 's dit! hoe komt deez' lans en 't ſchrift hier in mijn
Hof?

QUICHOT.

Mevrouw, de Hartogin, wil dit eens meê beoogen.
Getuyg nu overal, wat overgroot vermogen
Het dolend Ridderſchap heeft, al de waereld deur.
Van nooden zijn z' 'er, om het jammerlijk getreur
En 't ongelijk van de bedroefde te beſlechten.
Gy leeſt hoe dat deez' Reus niet tegen my derft vechtên,
Schoon zijn ontſchuldiging is dat hy is voldaan,
Door mijne moed, 't is blaauw. 't moet anders zijn ver-
ſtaan.

HARTOGIN.

Wat wonder werk is dit! wie hoorden 't van zijn leven?

HARTOOG.

Nu heb ik Sanche vaſt tot Gouverneur verheven,
En na drie dagen zal hy gaan verreyzen, na
Het eyland dat men noemt Groot Barataria.

SANCHE.

Dank heb Heer.

HARTOOG.

Maar gy moet, eer ik u dit wil ſchenken,
Uw ſchult wat afdoen, en om Dulcinêa denken.

SANCHE.

Dat gaat 'er dan op aan. ſta vaſt rug.

QUICHOT.

Ik ga meê.
Verſchoon my, en vaar wel.

De GRAVIN *en d'andere* STAAT-JUFFERS *al te zamen.*

Den Ridder leve in vreê.

LESTE TOONEEL.

HARTOOG, HARTOGIN, RODRIGA, KOENRAAD, BOUDEWYN, OLIVIER, Mr. KLAAS, STAAT-JUFFERS.

RODRIGA.

HA, ha, ha, ha! d'een gek is alzo zot als d'ander.

HARTOOG.

Genoeg van 't mal. Schud uyt u momtuyg met malkander.

BOUDEWYN.

Wel Heer. wat docht j' 'er van?

HARTOGIN.

Gy ſpeelde uw rol heel wel.

KOENRAAD.

Ik win een paerd hier meê.

HARTOOG.

Zo, was 'er ernſt by 't ſpel?
Van wie?

RODRIGA.

Van Meester Klaas.

Mr. KLAAS.

'k Bekent, en mach my wenden
Na huys, en om Quichot haast weer een ander zenden,
Die wijzer is als ik, een Baccalaurus, of
Mijn Heer Pastoor, want hy doolt zeker al te grof.
Hy beeld hem in, na 'k zie, onmogelijke zaken.
En dat zich Sanche ook zo wat wijs kan laten maken,
Verwondert my noch meer; 't en zy die boere Vent
Zo leep noch is dat hy zijn Meesters kuuren kent,
En speelt slechts voor de gek, om haast te gouverneren,
Maar hy ging ezel uyt, en zal zo wederkeeren.
Ik ga.

HARTOOG.

Vertoef noch wat: ik zal u straks een paerd
Weerom vereeren zo als 't uwe, en meerder waerd:
't Vermaak geschiede om ons, dat u geen schâ moet geven.

Mr. KLAAS.

'k Dank zijn Doorluchtigheid, en wensch hem lang te leven,
En u Mevrouw.

HARTOGIN *tegen de Hartoog.*

Deez pots heeft my zeer wel behaagt.

HARTOOG.

De dwaling van deez Man moet echter zijn beklaagt.
Ellendig zijnze, die door al te veel te lezen,
Haar waanen datze zijn 't geen zy niet kunnen wezen.
Alwaar gy, dolend mensch, meê ingenomen zijt,
Dat raakt gy zelden, of met groote moeyte, kwijt.

EYNDE.